

максимізації прибутку та ринкової вартості бізнесу;

- аналітичне обґрунтування прийняття стратегічних управлінських рішень та об'єктивне оцінювання економічних наслідків їх реалізації;
- моніторинг реалізації стратегії та проведення, за необхідності, її коригувань;
- оцінювання рівня досягнення поставлених стратегічних цілей та обраної стратегії.

Реалізація перерахованих завдань стратегічного аналізу дозволяє створити систему моніторингу основних індикаторів довгострокового розвитку та контролю за ними задля виконання місії підприємством.

Отже, стратегічний аналіз, як дійовий інструмент стратегічного управління, наділений затребуваними бізнесом функціональними можливостями вирішення нагальних завдань, спрямованих на підвищення ефективності та результативності господарювання в довгостроковій перспективі.

Голик Ганна

студентка магістратури

Науковий керівник: Кондрюк Л.В., к.е.н, доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець-Подільський

ПІДХОДИ ДО ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ПОТОЧНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Загострення ситуації в фінансовій сфері в Україні спричинено військовими діями на сході країни та значним обсягом кредитних зобов'язань перед іноземними кредиторами.

Однією з найбільш складних ділянок облікової роботи бухгалтерської служби виступають зобов'язання підприємства. Щоденне зростання курсу долара та євро до гривні супроводжується значним подорожчанням цін на активи, змінює умови оформлення розрахунків та погіршує платоспроможність як фізичних так юридичних осіб. Зростають вимоги щодо строків погашення заборгованості за товари, роботи чи послуги, а також по заробітній платі, розрахунках за податками та єдиному соціальному внеску і інших поточних зобов'язаннях. У таких умовах від бухгалтерської служби кожного суб'єкта господарювання вимагається посилена увага до формування достовірної інформації про види, розмір, строки та умови погашення поточних зобов'язань [1].

У ПСБО 11 "Зобов'язання" поточні зобов'язання є такими, якщо вони будуть погашені протягом операційного циклу підприємства або повинні бути погашені протягом дванадцяти місяців, починаючи з дати балансу [2].

За цим стандартом передбачено, що поточні зобов'язання включають:

- короткострокові кредити банків;
- поточну кредиторську заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, за товари, роботи, послуги, за розрахунками з бюджетом, у тому числі з податку на прибуток, за розрахунками зі страхування, за розрахунками з оплати праці, за розрахунками з учасниками, за розрахунками із внутрішніх розрахунків;
- короткострокові векселі видані;
- поточні забезпечення;
- інші поточні зобов'язання [2].

Семенишена Н.В. відзначає, що дослідженню сутності категорії «зобов'язання» присвячена низка наукових праць з боку як вітчизняних, так й іноземних авторів, як-то: Н.С. Абалмасова, В.С. Терещенко Керміт Д. Ларсон, Джон Дж. Уайльд, Б. Чапетта, Я. Соколова, М. Баффет, Д. Кларк Т.А. Бутинець, Л.В. Чижевська, С.Л. Береза, Н.М. Ткаченко Орлов В.І та ін. Однак, і тепер ряд питань залишаються актуальними та до кінця невирішеними. Аналіз літературних джерел свідчить про те що думка науковців щодо трактування поняття «поточні зобов'язання» не дуже відрізняються і тому, проаналізувавши існуючі погляди щодо визначення сутності поняття «поточні зобов'язання», можемо сказати, що більш доцільно трактувати поточні зобов'язання з точки зору Орлова В.І. Отже, поточні зобов'язання – це зобов'язання, що оплачуються за рахунок активів чи коштів, отриманих у результаті господарської діяльності; зобов'язання, що включають борги та заборгованість, погашення яких очікується протягом року, а також ті, які задовольняються за рахунок використання поточних активів або створення інших короткострокових зобов'язань [3].

Для обліку зобов'язань у Плані рахунків передбачені рахунки:

- класу 4 "Власний капітал та забезпечення зобов'язань";
- класу 5 "Довгострокові зобов'язання";
- класу 6 "Поточні зобов'язання";

Для обліку окремих видів зобов'язань використовуються позабалансові рахунки:

- 03 "Контрактні зобов'язання";
- 04 "Непередбачені активи й зобов'язання";
- 05 "Гарантії та забезпечення надані" [3, 4].

Сплата поточних зобов'язань по кредитах банку в іноземній валюті в умовах обезцінення національної валюти портебуватиме від від бухгалтера постійного перерахунку поточних зобов'язань, пошуків резервів та створення нового графіку їх погашення. Придбання сировини чи товарів у іноземній валюті супроводжується додатковим оформленням кредитів. Крім того,

коливання на валютному ринку вимагають уваги бухгалтера щодо правильного відображення позитивних чи негативних курсових різниць. Необхідно своєчасно відобразити в обліку переоформлення короткострокового на довгостроковий кредит в умовах погіршення платоспроможності [1].

Доречним виявляється проводити постійний моніторинг підприємств за станом їх платоспроможності та вносити в угоди продажу додаткову фінансову відповідальність запропонування платежів.

Застосування вексельних розрахунків за гіперінфляції виявляється ефективним лише при дуже високому проценті їх погашення. Стрімке знецінення гривні може супроводжуватись необхідністю проведення індексації заробітної плати, тому у бухгалтерії необхідно попередньо ознайомитись із порядком її відображення у системі бухгалтерського обліку [1].

Важливим для підприємства є контроль за дотриманням трудового законодавства по нарахуванню та сплаті заробітної плати що забезпечує як фіскальну так і соціальну функцію обліку [5,6].

Отож, працівники бухгалтерії мають провести низку заходів щодо запобіганню виникнення та посилення контролю за погашенням поточних зобов'язань підприємства.

Список використаних джерел

1. Кондрюк Леся, Бичок Любов Актуальні питання обліку поточних зобов'язань на підприємствах України в умовах загострення економічної кризи. Сучасні напрямки теоретичних та практичних досліджень в економічній науці: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції економічного спрямування, (м. Тернопіль, 27 лютого 2015 р.). URL : <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/1760/>

2. ПСБО 11 "Зобов'язання/ Наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 № 20. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>

3. Дудко М., Семенишена Н. Підходи до трактування поняття «Поточні зобов'язання». Сучасні проблеми і перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в умовах глобалізації економіки: матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 02 грудня 2017 р.). Луцьк: РВВ Луцький національний технічний університет. 2017. С. 80-83

4. Податковий кодекс України. : за станом на 04.10.2018. / Верховна Рада України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> . (дата звернення 27.10.2018)

3. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 №291. URL : <http://www.mfu.gov.ua>. (дата звернення 27.10.2018)

4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 : URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 27.10.2018)

5. Мельничук О.В., Кучер В. Підвищення соціальних гарантій та їх вплив на зростання фіскального ефекту. Облік, аналіз і контроль в стратегії розвитку економіки України: Тези доповідей Міжнародної науково-практичної конференції молодих науковців, аспірантів, здобувачів і студентів (1 квітня, Луцьк). Луцьк: Редакційно-видавничий відділ ЛНТУ, Випуск 12. Ч. 1. 2017.

6. Кондрюк Леся. Соціальна функція бухгалтерського обліку. Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю : збірник матеріалів VIII міжнародної науково-практичної конференції (м. Черкаси, 18-20 травня 2011 року). С. 49–51.

Калабухова Світлана

к.е.н., професор кафедри обліку в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу
Київський національний економічний університет ім.В.Гетьмана
м. Київ

ПРОЦЕДУРА ГОРИЗОНТАЛЬНО-ВЕРТИКАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІДПРИЄМСТВА

Згідно НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», зобов'язання - це заборгованість підприємства, яка виникла внаслідок минулих подій і погашення якої в майбутньому, як очікується, призведе до зменшення ресурсів підприємства, що втілюють у собі економічні вигоди [1, ст.3]. У П(С)БО 11 «Зобов'язання», з метою бухгалтерського обліку зобов'язання поділяються на: довгострокові, поточні, непередбачені зобов'язання, доходи майбутніх періодів, а також забезпечення як зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу [2].

Оскільки форми фінансової звітності дозволяють бачити вартісні показники, що характеризують ресурси фірми, її джерела фінансування, доходи і витрати, найважливішим джерелом інформаційного забезпечення горизонтально-вертикального аналізу зобов'язань визнається баланс (звіт про фінансовий стан). Горизонтально-вертикальний аналіз уможливорює оцінку вартісних показників балансу, але у вигляді відносних показників, які вже можуть піддаватися динамічним і галузевим зіставленням. Горизонтальний аналіз передбачає порівняння абсолютних показників фінансових звітів з попереднім періодом, визначення абсолютних та відносних відхилень; вертикальний аналіз передбачає обчислення часток показників фінансових звітів у загальній сумі, яка береться за 100%, дозволяє наочно згрупувати